

JORDI PARRAMON I BLASCO

EL SONET SEGONS J. V. FOIX.
ANÀLISI MÈTRICA DE *SOL, I DE DOL*

El llibre *Sol, i de dol*¹ aplega en sis seccions gairebé tots els sonets escrits per J. V. Foix,² en total setanta, sobre els temes més diversos. Segons confessió pròpia, en el «descàrrec» que inicia l'obra, els sonets foren escrits en 1913, 1916, 1918-1923 i 1927;³ per tant, són poemes de joventut que quedaren inèdits durant força temps.

Sembla que els originals s'han perdut, i també l'exemplar preparatori de la primera edició.⁴ Aquesta va aparèixer el 1947 amb data falsa de 1936 (típic recurs de l'època per esquivar la censura). Des d'aleshores, prescindint de les reimpressions, s'han succeït la d'Edicions Nauta (1964), la d'Edicions 62 en el volum I de les *Obres completes* (1974), una altra de la mateixa editorial per a la col·lecció «L'Escorpí» de poesia (1978), que aprofita l'anterior, i l'edició crítica de Quaderns Crema (1985) a cura de Jaume VallcorbaPlana. Cada edició ofereix correccions i retocs respecte a les anteriors, de manera que la revisió d'aquest poemari és una tasca que ocupa tota la vida de l'autor.

1. Per al coneixement de l'obra de Foix, en general, és fonamental l'estudi de Pere GIMFERRER, *La poesia de J. V. Foix* (Barcelona, 1974). Pel que fa al llibre que ens ocupa, hi ha una guia de lectura de Josep ROMEU I FIGUERAS, *Sol i de dol, de J. V. Foix* (Barcelona, 1985).

2. Dins el conjunt d'obres de J. V. Foix hi ha un sonet que fa d'introducció a *KRTU*, un altre a *On he deixat les claus* i sis a *Desa aquests llibres al calaix de baix*. No els tenim en compte en el present estudi, ja que no contradiuen les nostres conclusions ni hi aporten res de nou.

3. Només uns pocs porten a l'edició una data concreta: són el 32 (1923), el 58 (1918), el 59 (1919) i el 60 (1926); però es tracta de «records» i, per tant, poden ser lleugerament posteriors a l'any indicat. D'altra banda, el 34 porta dedicatòria pòstuma a Joan Salvat-Papasseit (mort el 1924) i el 35 a Joan Creixells (mort el 1926), i el 33 fou escrit amb motiu de la publicació del *Poema espars*, de Joaquim Folguera (1917). Com veiem, alguna d'aquestes dates no coincideixen amb les etapes declarades per l'autor.

4. Ed. VallcorbaPlana, p. ix.

Sabem que Foix és un avantguardista⁵ i que el sonet es considera una forma pròpia de la poesia clàssica de diverses literatures europees. D'altra banda, els poemes de *Sol, i de dol* coincideixen en el temps amb una intensa activitat sonetística en català, propiciada pel Noucentisme, que seguint els models del Simbolisme francès va representar una renovació formal del gènere.⁶

Però amb aquest treball demostrarem que la concepció del sonet en Foix va per uns altres camins. Evidentment, això es pot aconseguir de moltes maneres, examinant-los des del pla temàtic, estilístic o lingüístic i formal. Aquí ens limitarem al pla formal, i encara circumscrit a l'estrofisme i al rimari.

Tots els sonets de Foix són escrits en el mateix metre: el decasíl·lab. És, també, el metre exclusiu dels sonets clàssics i el preferit de la poesia catalana antiga. No ens entretindrem, ara, a detallar el tractament que rep aquest vers en mans de Foix pel que fa a cesures, accents i jocs fonètics (això ja seria objecte d'un altre estudi), però sí que podem destacar aquesta fidelitat de l'autor a un vers tradicional (i encara amb unes innovacions paradoxalment arcaïtzants) en uns moments en què aquest gènere es destacava per la seva polimetria.⁷

Una altra constant d'aquestes peces és l'ús de la rima consonant en tots els versos i amb la distribució preceptiva: dos quartets,⁸ cadas-

5. Qualsevol que sigui el significat d'aquesta etiqueta, no és ara el moment de confirmar-la ni de negar-la en el cas de Foix. Per a la qüestió, podeu veure el manual de Joan FUSTER, *Literatura catalana contemporània* (Barcelona, 1971), p. 222 i ss., que tanmateix no s'està de qualificar-lo de «poeta excepcional de l'Avantguarda» (p. 233).

6. No hi ha cap anàlisi en profunditat d'aquests sonets noucentistes, però els seus trets formals característics es poden comprovar amb una ullada a la producció dels autors més destacats, com Josep Carner i Guerau de Liost, entre altres sonetistes assidus o esporàdics. D'altra banda, coneixem la influència de la mètrica francesa en la catalana a partir de la Renaixença, i el sonet simbolista no n'havia de ser l'excepció.

7. Els poetes modernistes i noucentistes, a més d'usar els decasíl·labs tradicionals, es decanten sobretot pels dodecasíl·labs, sense oblidar els versos de set i de vuit, i encara més curts.

8. La distribució més habitual dels quartets, ja entre els stilnovistes, és la creucreuada de dues rimes, perfectament especular. Les cadenoencadenades de dues rimes, freqüents en els sonets primitius, no tornen a aparèixer fins al segle XIX. Els quartets de

cun amb dues rimes completes (i quasi sempre comunes) i dos tercets amb dues o tres rimes repartides amb més llibertat,⁹ com ja veurem en analitzar-los. Aquí, al primer cop d'ull, tampoc no apareixen les innovacions, però dins la variada gamma dels tercets aniran sortint algunes combinacions sorprenents, per poc usades.

NOTACIÓ DE L'ESTROFISME I LES RIMES

Per a la notació de la mètrica ens servim del sistema d'I. Frank,¹⁰ que ja hem utilitzat abans,¹¹ amb les simplificacions oportunes que hem d'agrair a un gènere de forma fixa i unes poesies isosil·làbiques.

Els esquemes es classifiquen per l'ordre alfabètic de les rimes, després d'atribuir a cadascuna una lletra, com és habitual. Aquests esquemes s'identifiquen per un número d'ordre situat a l'esquerra, que només s'anota una vegada.

La línia inferior, corresponent a l'esquema sil·làbic, només serveix en aquest cas per apuntar el gènere de les rimes, les femenines amb apòstrof i les masculines sense. Entre les peces que segueixen el mateix esquema tenen preferència les que contenen més rimes masculines i les presenten en posició més avançada. Si dues poesies o més segueixen el mateix esquema sil·làbic, a partir de la segona aquest se substitueix per una línia de guions.

rimes independents són una variant anglesa del segle XVI desconeguda a les literatures continentals fins al XIX. Com veiem, la revifalla del gènere en aquella època va comportar nombroses innovacions.

9. La disposició dels tercets en italià sol ésser simètrica (c d c. d c d, sobretot) o amb dues seqüències dissolutes (ço és de falsos estramps: c d e. c d e, i cinc possibilitats més). En francès, sempre amb tres rimes, els primer ha de ser minvant (c c d. e e d; o bé c c d. e d e). La variant anglesa els substitueix per un tercer quartet i un apariat. En català hi ha mostres de tots aquests esquemes, amb diversa incidència segons les èpoques.

10. István FRANK, *Répertoire métrique de la poésie des troubadours* (París, 1953).

11. Jordi PARRAMON I BLASCO, *Repertori mètric de la poesia catalana medieval* (Barcelona, 1992). Tant en aquesta obra com en la de Frank s'explica amb més detall el sistema de notació que aquí presentem abreujat.

A la mateixa línia, a la dreta, s'indica l'ordre de les poesies que coincideixen en esquema de rimes, i una xifra entre parèntesis remet a la seva situació dins el llibre. Per a la seva identificació, hi ha unes correspondències al final d'aquest estudi, on es reproduïxen numerats tots els primers versos, seguits dels dos exponents que els pertocuen en la notació d'esquemes.

En una tercera línia, fent columna a la dreta, es transcriuen fonèticament les rimes d'acord amb la pronúncia barcelonina¹² i s'hi indica, si és el cas, els versos que porten refrany. Aquestes mateixes rimes formen després les seccions del rimari, on es classifiquen segons l'ordre alfabètic següent:¹³

a b d e e ə f g i j k l l m n n o o p r s s t u w z z

A cada secció, encapçalada per la rima en transcripció fonètica, es relacionen en ordre alfabètic i escriptura ortogràfica totes les paraules que la presenten, amb indicació de la peça o les peces i del vers o els versos on apareix.

Els casos d'homografia es resolen indicant entre parèntesis la categoria gramatical a què pertany la paraula: substantiu (S), adjectiu (A) o verb (V). Igualment, i com que es tracta d'una característica de l'estil gràfic de l'autor, s'han destacat aquells casos en què una paraula porta inicial majúscula, però sense separar-la en una entrada diferent si concorre amb algun cas d'inicial minúscula, ja que són variants gràfiques de la mateixa paraula.

12. A l'hora d'establir aquestes pronúncies ens hem servit del *Diccionari català-valencià-balear (DCVB)*, d'A. M. Alcover i F. de B. Moll, del *Diccionari ortogràfic i de pronúncia (DOP)*, de Jordi Bruguera, i del *Diccionari de la rima*, de Susanna Rafart. Cal observar que el *DCVB*, per una banda, i el *DOP* i el *DR*, per l'altra, discrepen en qüestions de detall.

13. És a dir, considerem que en català oriental estàndard hi ha vint-i-cinc fonemes propis, dos dels quals tenen alhora valor vocàlic i consonàntic i es grafien diferentment segons la funció. Per tant, tractem com a compostos la *r* vibrant i les palatals africades, que alguns fonetistes inclouen en el sistema com a sons unitaris.

ESQUEMES

1.

a b a b.	a b a b:	a b a.	a b b	
10' 10 10' 10	10' 10 10' 10	10' 10 10'	10' 10 10	1 (54)
				eΛə, is ref. 4, 8 14

2.

a b a b.	a b a b:	c c d.	c c d	
10' 10 10' 10	10' 10 10' 10	10 10 10'	10 10 10'	1 (29)
- - - -	- - - -	- - -	- - -	awləs, als, en, etə
				2 (67)
				əbrə, is, en, idə

3.

a b a b.	a b a b:	c c d.	c d d	
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10 10 10'	10 10' 10'	1 (26)
				ibə, ansə, ar, igə

4.

a b a b.	a b a b:	c d c.	d d c	
10 10 10 10	10 10 10 10	10 10 10	10 10 10	1 (61)
				u, əs, ew, ons

5.

a b a b.	a b a b:	c d d.	c c d	
10' 10 10' 10	10' 10 10' 10	10 10' 10'	10 10 10'	1 (23)
10' 10 10' 10	10' 10 10' 10	10' 10 10	10' 10' 10	albə, ε, a, əzə
				2 (39)
				urə, al, ənsə, en

6.

a b a b.	a b a b:	c d d.	c d d	
10' 10 10' 10	10' 10 10' 10	10' 10 10	10' 10 10	1 (1)
				eΛə, uts, adzə, aη

7.

a b a b.	a b a b:	c d e.	d e c	
10' 10 10' 10	10' 10 10' 10	10' 10 10'	10 10' 10'	1 (62)
				ebrə, orn, oskə, ins, estə

8.

a b a b.	b a a b:	c c d.	d c d	
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10 10 10'	10' 10 10'	1 (32)
				untə, əzə, i, ensi

9.

a b a b.	b a b a:	c c d.	c c d	
10' 10 10' 10	10 10' 10 10'	10 10 10'	10 10 10'	1 (58)

ombə, en, ɔrt, ansəs

10.

a b a b.	b a b a:	c d e.	e d c	
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10 10' 10	10 10' 10	1 (70)

endrə, adʒəs, ɔm, ɔrtə, enk

11.

a b b a.	a b b a:	c b c.	c b b	
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10 10	10 10 10	1 (47)

ilə, eɬ, ɔrn

12.

a b b a.	a b b a:	c c a.	c c a	
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10 10'	10 10 10'	1 (18)

urə, al, ɔk

13.

a b b a.	a b b a:	c c d.	c c d	
10 10 10 10	10 10 10 10	10 10 10	10 10 10	1 (10)
- - - -	- - - -	- - -	- - -	2 (20)
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10 10'	10 10 10'	3 (12)
- - - -	- - - -	- - -	- - -	4 (14)
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10' 10' 10'	10' 10' 10'	5 (43)

ars, ɔts, et, iw
os, ar, urs, als
ɔrsə, ust, ɛɲ, iktə
awləs, ut, is, ibrəs
ebə, aɬs, eɬə, andrə

14.

a b b a.	a b b a:	c c d.	c d d	
10 10 10 10	10 10 10 10	10 10 10	10 10 10	1 (15)
10 10 10 10	10 10 10 10	10 10 10'	10 10' 10'	2 (69)

on, ir, i, us
al, eɬ, il, ajrə

15.

a b b a.	a b b a:	c c d.	d c c	
10 10 10 10	10 10 10 10	10 10 10	10 10 10	1 (31)
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10' 10' 10	10 10' 10'	2 (48)

ɔm, aɬ, u, eɬ
unəs, eɬ, adʒə, i

10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 3 (44)
 uə, adə, ozə, ustə

16.
 a b b a. a b b a: c c d. d e e
 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 1 (16)
 or, en, ał, ɔrt, ern
 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 2 (38)
 erə, ał, aklə, ur, eksə
 - - - - - - - - - - - - - - 3 (52)
 ułə, as, olsə, im, aktə

17.
 a b b a. a b b a: c c d. e d e
 10 10' 10' 10 10 10' 10' 10 10' 10' 10 10' 10' 10' 1 (49)
 it, uləs, ensə, i, aɲəs

18.
 a b b a. a b b a: c d c. c c d
 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 1 (36)
 urə, errə, ignə, eə

19.
 a b b a. a b b a: c d c. c d c
 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 1 (13)
 ałs, ank, ɔs, a
 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10' 10 10 10' 10 2 (3)
 os, ɔrs, a, egglə
 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 10' 3 (51)
 ignə, estə, enə, astəs

20.
 a b b a. a b b a: c d c. c d d
 10 10' 10' 10 10 10' 10' 10 10' 10 10' 10' 10 10 1 (37)
 ɔs, anə, urə, en
 10' 10 10 10' 10' 10 10 10' 10 10' 10 10 10' 10' 2 (11)
 ozəs, ers, o, aɲə

21.
 a b b a. a b b a: c d c. d c d
 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 1 (4)
 ers, us, ɔl, en
 - - - - - - - - - - - - - - 2 (63)
 en, ɔl, ew, eł
 10' 10 10 10' 10' 10 10 10' 10 10' 10 10' 10 10' 3 (2)
 erə, en, a, ignəs

10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10' 10'	10' 10' 10'	4 (5)
- - - -	- - - -	- - -	- - -	urə, ertəs, abə, estəs
				5 (24)
				urə, adə, ertə, iə
22.				
a b b a.	a b b a:	c d c.	d d c	
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10 10	10 10 10	1 (35)
				ensə, il, ims, ɔks
10 10' 10' 10	10 10' 10' 10	10' 10 10'	10 10 10'	2 (30)
				eɫ, erə, iə, en
23.				
a b b a.	a b b a:	c d c.	d e e	
10 10 10 10	10 10 10 10	10 10 10	10 10 10	1 (64)
				al, a, ej, ɛk, en
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10' 10	10' 10 10	2 (28)
				egə, eʃ, u, ektə, aw
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10' 10'	10' 10' 10'	3 (19)
				iə, arə, ɔzəs, okə, ansə
24.				
a b b a.	a b b a:	c d c.	e d e	
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10' 10	10 10' 10	1 (46)
				elə, es, e, itə, us
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10' 10'	10' 10' 10'	2 (8)
				ɔrtə, ozə, arrə, estəs, inəs
25.				
a b b a.	a b b a:	c d d.	c c d	
10 10 10 10	10 10 10 10	10 10 10	10 10 10	1 (6)
				iw, ers, ars, its
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10' 10'	10 10 10'	2 (50)
				enəs, a, aɲ, ernə
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10' 10 10	10' 10' 10	3 (33)
				asə, ars, awlə, ir
26.				
a b b a.	a b b a:	c d d.	c d c	
10 10 10 10	10 10 10 10	10 10 10	10 10 10	1 (22)
				is, el, eɲ, um
- - - -	- - - -	- - -	- - -	2 (53)
				ons, als, ut, uls
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10' 10'	10 10' 10	3 (27)
				ektə, o, ut, ari

10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10' 10 10	10' 10 10'	4 (34)
- - - -	- - - -	- - -	- - -	inà, aks, istàs, ełs
				5 (65)
				òlò, e, erà, al
27.				
a b b a.	a b b a:	c d d.	c d d	
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10 10	10 10 10	1 (59)
				inà, ej, òjt, u
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10 10	10' 10 10	2 (7)
				aləs, oskə, ozəs, eł
28.				
a b b a.	a b b a:	c d d.	c e e	
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10 10	10' 10 10	1 (9)
				unà, ensà, òlò, ot, en
29.				
a b b a.	a b b a:	c d d.	e e c	
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10' 10 10	10 10 10'	1 (55)
				orrà, it, asà, òl, u
30.				
a b b a.	a b b a:	c d e.	c d e	
10 10' 10' 10	10 10' 10' 10	10' 10 10	10' 10 10	1 (40)
				òs, adzə, ensà, is, uls
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10 10'	10 10 10'	2 (56)
				òstə, urs, i, u, ajnə
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10' 10'	10 10' 10'	3 (66)
				udə, als, est, orà, ermə
31.				
a b b a.	a b b a:	c d e.	c e d	
10 10' 10' 10	10 10' 10' 10	10' 10 10	10' 10 10	1 (60)
				up, òrtə, òsi, i, iks
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10 10 10'	10 10' 10	2 (25)
				iktə, ełə, ul, u, ezə
32.				
a b b a.	a b b a:	c d e.	e c d	
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10' 10	10 10 10'	1 (41)
				ertə, i, en, urà, or
33.				
a b b a.	a b b a:	c d e.	e d c	
10' 10 10 10'	10' 10 10 10'	10 10 10'	10' 10 10	1 (68)
				erà, alp, als, atʃ, ibə

10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10' 10'	10' 10' 10'	2 (21)
- - - -	- - - -	- - -	- - -	adʒəs, ars, estəs, as, astrəs
				3 (45)
				εʒə, aɲ, aɲəs, ek, ertə
34.				
a b b a.	b a a b:	c d b.	c d b	
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10' 10'	10' 10' 10'	1 (17)
				os, erəs, o, e
35.				
a b b a.	c d d c:	e e a.	f f a	
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10' 10'	10' 10' 10'	1 (57)
				estrə, ut, adʒə, oʌs, i, aw ref. 4, 14
36.				
a b b a.	c d d c:	e e f.	f e e	
10' 10' 10' 10'	10' 10' 10' 10'	10' 10' 10'	10' 10' 10'	1 (42)
				abblə, aw, ansə, oʌ, en, ensə

MODALITATS DELS QUARTETS

encadenats

a b a b.	a b a b	7 esquemes, 9 casos
a b a b.	b a b a	2 esquemes, 2 casos

encadenat-creuat

a b a b.	b a a b	1 esquema, 1 cas
----------	---------	------------------

creuats

a b b a.	a b b a	23 esquemes, 55 casos
a b b a.	b a a b	1 esquema, 1 cas
a b b a.	c d d c	2 esquemes, 2 casos

MODALITATS DELS TERCETS

minvants

c c d.	c c d (c c a. c c a)	4 esquemes, 9 casos
e e a.	f f a	1 esquema, 1 cas

minvant-simètric

c c d.	d c d	1 esquema, 1 cas
c c d.	e d e	1 esquema, 1 cas

minvant-creixent

c c d.	c d d	2 esquemes, 3 casos
--------	-------	---------------------

c c d. d c c (e e f. f e e)	2 esquemes, 4 casos
c c d. d e e	1 esquema, 4 casos
<i>simètric-minvant</i>	
c d c. c c d	1 esquema, 1 cas
c d c. d d c	2 esquemes, 3 casos
<i>simètrics</i>	
c d c. c d c	1 esquema, 3 casos
c d c. d c d	1 esquema, 5 casos
c d c. e d e	1 esquema, 2 casos
<i>simètric-creixent</i>	
c d c. c d d (a b a. a b b) (c b c. c b b)	3 esquemes, 4 casos
c d c. c e e	1 esquema, 3 casos
<i>creixent-minvant</i>	
c d d. c c d	2 esquemes, 5 casos
c d d. e e c	1 esquema, 1 cas
<i>creixent-simètric</i>	
c d d. c d c	1 esquema, 5 casos
<i>creixents</i>	
c d d. c d d	2 esquemes, 3 casos
c d d. c e e	1 esquema, 1 cas
<i>dissoluts</i>	
c d e. c d e (c d b. c d b)	2 esquemes, 4 casos
c d e. c e d	1 esquema, 2 casos
c d e. d e c	1 esquema, 1 cas
c d e. e c d	1 esquema, 1 cas
c d e. e d c	2 esquemes, 4 casos

GÈNERES DE LES RIMES

Totes masculines	13
Masculines als quartets i alternades als tercets	2
Alternades als quartets i als tercets	38
Alternades als quartets i masculines als tercets	3
Alternades als quartets i femenines als tercets	1
Femenines als quartets i alternades als tercets	6
Totes femenines	7

CONCLUSIONS

El tractament dels quartets no pot ser més clàssic: només amb dues excepcions, es basteixen sobre dues rimes, i la majoria presenten l'esquema creucreuat. Hi ha també una bona mostra de quartets cade-noencadenats (a la manera stilnovista represa pel Noucentisme) i algun recurs esporàdic, com el canvi d'esquema o la inversió de rimes al segon quartet.

En els tercets és on s'ofereix una gamma més àmplia: vint-i-quatre esquemes diferents, entre els quals no falten les combinacions de simètrics i dissolts més habituals entre els clàssics. La majoria es poden considerar originals de l'autor, i com a trets especials podem destacar la construcció en dos tercets de diferent estructura (34 casos), amb dues rimes equitativament repartides (26 casos), o la presència al principi o al final de la seqüència, o en totes dues posicions, d'un aparellat (33 casos: amb aquest procediment arriba a substituir els tercets per tres aparellats, encara que ho dissimuli repetint la mateixa rima als extrems), però la fórmula relativament preferida és la de dos tercets d'estructura idèntica, sobretot minvant, amb dues rimes; en canvi, la mateixa estructura amb tres rimes, d'origen francès i força usada a partir del Modernisme, només apareix una vegada.

Quant a les restriccions en la combinació de rimes, observem que és evitada, amb una sola excepció, la repetició d'una rima en tres versos consecutius.

En cinc ocasions els tercets reprenen una de les rimes dels quartets, o totes dues; però en dos d'aquests poemes la represa és obligada per la presència d'un refrany que es repeteix dues o tres vegades, al final de cada quartet (o només del primer) i de l'últim tercet. Aquest recurs trenca radicalment amb el concepte clàssic del sonet com a sil·logisme i l'acosta a alguns gèneres poeticomusicals francesos poc practicats en català, com ara el *rondeau*.

L'alternança en el gènere de les rimes al llarg de la composició és respectada en més de la meitat dels casos, sense que això suposi, com en la preceptiva francesa clàssica, que es prohibeix el contacte de rimes del mateix gènere (que en algunes combinacions de tres rimes resulta inevitable). Quan no hi ha equilibri (és a dir, que en els quartets

o en els tercets són totes del mateix gènere) predominen lleugerament les femenines; en canvi, en les composicions unigenèriques la preferència és per les masculines. Recordem que els finals oxítons són els més freqüents en la lírica medieval, i que a partir del Renaixement els decasíl·labs, ja d'influència italo-castellana, havien de ser sempre femenins.

Amb tot això podem veure en els sonets de Foix una sèrie de trets arcaïtzants (construcció dels quartets i alguna vegada dels tercets d'acord amb models testificats, rimes masculines predominants o úniques en força casos, ús exclusiu del decasíl·lab, que sovint es construeix sobre patrons medievals...), però també innovacions (combinacions insòlites als tercets, rimes comunes als quartets i als tercets, ús del refrany, i hi podríem afegir els freqüents encavalcaments sintàctics), les quals, certament, no deixen de fonamentar-se en una tradició poètica. En qualsevol cas, aquesta barreja d'elements cristallitza en un model de sonet oposat al tradicional del Renaixement i el Barroc, la típica composició petrarquesca passada per l'escola castellana, i alhora ben diferent dels intents de renovació del Modernisme, gairebé hereus directes del Simbolisme francès.

RIMARI

a	<i>solà</i> : 13,10
<i>amar</i> : 3,9	<i>abblə</i>
<i>clar</i> : 23,13; 64,4	<i>establa</i> : 42,4
<i>demà</i> : 2,13; 3,12	<i>inseparable</i> : 42,1
<i>dirà</i> : 50,3	<i>abə</i>
<i>ençà</i> : 23,9; 50,7	<i>brava</i> : 5,11
<i>hi ha</i> : 50,6	<i>esclava</i> : 5,13
<i>llunyà</i> : 23,12; 64,3	<i>interrogava</i> : 5,9
<i>mà</i> : 3,11; 13,13	<i>adə</i>
<i>Oceà</i> : 64,2	<i>abissada</i> : 24,2
<i>penar</i> : 64,7	<i>albada</i> : 24,6
<i>raonar</i> : 3,14	<i>collada</i> (S): 44,2
<i>rimar</i> : 2,11	<i>fada</i> (S): 24,7
<i>romà</i> : 50,2	<i>irada</i> : 24,3; 44,6
<i>sobirà</i> : 2,7	<i>tombada</i> : 44,7

- xarxada*: 44,3
 adʒə
avantatge: 48,9
garatge: 57,8
imatge: 40,3; 48,14
oratge: 40,7
paisatge: 1,9
paratge: 1,11; 40,6
platja: 40,2; 48,13; 57,5
salvatge: 4810
 adʒəs
gatges: 21,5
imatges: 21,1; 70,4
oratges: 70,5
ostatges: 21,8
platges: 21,4
ribatges: 70,2
salvatges: 70,7
 ajnə
Cartaina: 56,14
daina: 56,11
 ajrə
aire: 69,13
captaire: 69,14
escaire: 69,11
 aklə
miracle: 38,10
oracle: 38,9
 aks
Mags: 34,6
manyacs: 34,3
sacs: 34,2
xerracs: 34,7
 aktə
Exacte: 52,14
impacte: 52,13
 al
alt: 69,1
cabdal: 39,6/ *Cabdal*: 64,4
canal: 64,5
Carnal: 64,1
herald: 69,8
hostal: 39,4
Ideal: 18,7
immortal: 18,2; 39,2
Irreal: 18,6
mal: 18,3; 39,8; 69,5/ *Mal*: 64,8
mestral: 65,13
sal: 65,11; 69,4
tossal: 65,10
 albə
alba: 23,5
alber: 23,3
malva: 23,1
salva (A): 23,7
 alp
balb: 68,1
palp: 68,4
salp: 58,5
talp: 68,8
 als
alts: 29,6; 68,14
balç: 66,2
calç: 29,2
calçs: 53,3
corals (A): 66,6
exalç: 68,9
fals: 66,3
fornals: 20,10
immortals: 29,14
mals: 29,8
portals: 53,2
sals: 53,6
trasbals: 29,4; 66,7
xavals: 53,7
 aɫ
aiguall: 38,2
call: 31,7
cavall: 38,3
cristall: 31,2
fall: 31,6
mirall: 38,6

- sall*: 16,9
vall: 16,10; 31,3; 38,7
 aλəs
batalles (S): 7,4
falles (S): 7,8
muralles: 7,1
tenalles (S): 7,5
 aλs
cavalls: 43,7
coralls: 43,2
encenalls: 43,6
falls: 13,4
governalls: 13,1
ralls: 13,8
tremalls: 13,5
valls: 43,3
 andrə
Alexandre: 43,14
meandre: 43,11
 anə
cabana: 37,6
campana: 37,3
llunyana: 37,2
Plana: 37,7
 ank
barranc: 13,6
branc: 13,3
calanc: 13,7
pollanc: 13,2
 ansə
atansa: 26,8; 42,5
avança: 26,6
dansa (S): 19,14
esperança: 42,8; 19,13
gaubança: 26,2
mansa: 26,4
 ansəs
manses: 58,11
romances: 58,14
 aɲ
afany: 50,13
- antany*: 50,9
averany: 50,12
engany: 1,14
estany: 1,11
estrany: 1,10
parany: 1,13; 45,2
plany (S): 45,6
tany: 45,3
torsimany: 45,7
 aɲə
afanya: 11,13
enganya: 11,14
Espanya: 11,10
 aɲəs
afanyes: 49,12
entranyes (S): 45,14
estranyes (A): 49,14
muntanyes: 45,9
 ar
atzar: 20,3
encar: 20,7
hangar: 26,12
llar: 20,6
mar: 20,2; 26,9
rar: 26,10
 arə
adesiara: 19,6
avara: 19,3
clara: 19,2
rara: 19,7
 ari
arbitrari: 27,11
desvari: 27,10
gregari: 27,13
 arrə
narra: 8,11
pissarra: 8,9
 ars
arç: 10,4
arts: 10,5
atzars: 6,9; 21,6

- bars*: 6,13
cars: 18,8
dards: 21,7
espars: 21,2; 33,3
fars: 21,3
març: 6,12
mars: 10,1; 33,2
pallards: 33,6
tsars: 33,7
 as
cabàs: 52,6
capiràs: 52,7
faç: 21,13
fugaç: 21,10
lilàs: 52,2
veraç: 52,3
 asə
braça: 55,9
escriassa: 33,1
paperassa: 33,4
Raça: 33,5
traça (V): 33,8
veuassa: 55,14
 astəs
castes (A); 51,10
vastes: 51,13
 astrəs
astres: 21,11
malastres: 21,12
 atʃ
faig (S): 68,10
Saig: 68,13
 aw
assau: 57,13
babau: 57,12
blau: 28,12
esclau: 41,3
Palau: 28,14/ *palau*: 41,2
 awlə
aula: 33,13
paraula: 33,9
- Taula*: 33,12
 awləs
aules: 14,1
faules: 14,8; 29,3
gatsaules: 29,1
paraules: 14,5; 29,7
retaules: 29,5
saules: 14,4
 e
bé: 17,13
celler: 65,2
esparver: 65,3
esquer: 65,6
mester: 17,10
nauxer: 46,9
recer: 65,7
venceré: 46,11
 ebə
lleva (V): 43,8
meva: 43,5
neva: 43,4
romeva: 43,1
 ebrə
celebre: 62,7
febre: 62,3
gebre: 62,5
tenebra: 62,1
 eə
dea: 36,10
Idea: 36,14
 eggla
regla: 3,13
segle: 3,10
 ej
lleï: 64,9
rei: 64,11
 ek
pec: 45,13
rec: 45,10
 eɫ
arbrissell: 48,2

- baterell*: 47,2
bell: 63,12
burell: 63,14
cantarell: 47,6
codolell: 47,10
cubell: 47,14
escambell: 63,10
foranell: 30,1
frenell: 47,13
meravell: 22,6; 30,4
niell: 47,7
novell: 7,10; 22,2; 31,11; 48,7
ocell: 22,3; 30,5; 48,3
rampell: 7,13; 22,7
solell: 47,3
tell: 7,11
vell: 7,14; 39,8; 48,6
volpell: 31,12
 eɫə
aixella: 54,7
canella: 43,13
comella: 25,6
ella: 54,1; 54,12
ensella: 54,3
estrella: 43,10; 54,11
fontanella: 25,1
gonella: 1,1
llicorella: 1,3
meravella (S): 1,7
novella: 25,3; 43,12
PELLA: 54,9
querella (S): 54,5
rosella: 25,2
vella: 1,5; 43,9
 eɫs
camells: 34,13
ocells: 34,10
tells: 34,11
 en
absent: 9,14; 63,8; 67,12
accident: 39,10
adolescent: 30,12
allunyament: 16,2
cent: 58,5
clement: 29,10
docent: 58,7
dolent: 2,5
Element: 41,13
encén: 63,1
esment: 2,6; 4,14
evident: 42,10
fuent: 29,13
gent: 4,10
inclement: 39,11; 67,10
indigent: 67,9
indolent: 4,12; 16,7; 29,12; 37,10;
 63,4
jovent: 58,2
lament: 67,13
ment: 2,2; 29,9; 30,10; 37,13; 39,14/
 Ment: 64,14
Moment: 58,4
moviment: 41,9
naixent: 2,3; 30,13
Permament: 42,14
present: 9,13; 16,3/ *Present*: 37,14
pressentiment: 42,13
rabent: 16,6
sement: 64,13
sorgent: 42,9
vent: 63,5
 enk
encenc: 70,12
entenc: 70,11
 erə
arrecera: 30,7
clapera: 38,1
drecera: 65,9; 68,1
era (S): 30,3
espera (S): 30,6
estrangera: 2,5
lleugera: 2,1

<i>manera</i> : 2,8	<i>finestra</i> : 57,1; 57,11
<i>marinera</i> : 38,5	eʃ
<i>preguera</i> : 65,12; 68,4	<i>acreix</i> : 28,6
<i>presonera</i> : 2,4	<i>bleix</i> : 28,3
<i>quimera</i> : 38,4	<i>neix</i> : 28,2
<i>sendera</i> : 68,5	<i>relleix</i> : 28,7
<i>Severa</i> : 65,14	etə
<i>solera</i> : 68,8	<i>feta</i> : 29,11
<i>Tallevera</i> : 38,8	<i>secreta</i> : 29,14
<i>teiera</i> : 30,3	ew
erəs	<i>Déu</i> : 61,9; 63,9
<i>banderes</i> : 17,14	<i>lleu</i> : 61,14; 63,11
<i>carreres</i> : 17,3	<i>meu</i> : 61,11
<i>fumeres</i> : 17,5	<i>neu</i> : 63,13
<i>guixeres</i> : 17,2	ε
<i>severes</i> : 17,11	<i>fe</i> : 23,4
<i>tresqueres</i> : 17,8	<i>no-sé-què</i> : 23,2
ers	<i>re</i> : 23,8
<i>acers</i> : 11,7	<i>voler</i> : 23,6
<i>fers</i> : 11,6	εgə
<i>quers</i> : 11,2	<i>batega</i> : 28,1
<i>severs</i> : 11,3	<i>ofega</i> : 28,5
est	<i>omega</i> : 28,4
<i>Est</i> : 66,12	<i>Vega</i> : 28,8
<i>rest</i> : 66,9	ej
estə	<i>botei</i> : 59,3
<i>festa</i> : 62,11	<i>carei</i> : 59,2
<i>honestà</i> : 51,6	<i>jersei</i> : 59,7
<i>modesta</i> : 51,2	<i>Remei</i> : 59,6
<i>tempesta</i> : 51,7	εk
<i>testa</i> (S): 51,3	<i>doblec</i> : 64,12
<i>vesta</i> : 62,13	<i>rebec</i> : 64,10
estəs	εksə
<i>celestes</i> : 5,14; 21,9	<i>complexa</i> : 38,13
<i>conquestes</i> : 21,14	<i>sexe</i> : 38,14
<i>funestes</i> : 5,10	εktə
<i>requestes</i> : 5,12	<i>arquitecte</i> : 28,12
<i>testes</i> (S): 8,10	<i>insurrecte</i> : 27,1
<i>vestes</i> : 8,13	<i>intelleccte</i> : 27,8
estrə	<i>proveccte</i> : 27,5
<i>destra</i> : 57,4; 57,14	<i>secta</i> : 27,4; 28,10

εl	ensi
<i>cel</i> : 69,7	<i>agenci</i> : 32,11
<i>estel</i> : 69,2	<i>avenci</i> : 32,12
<i>fel</i> : 69,3	<i>silenci</i> : 32,14
<i>gel</i> : 69,6	εɲ
εlə	<i>bagueny</i> : 12,13
<i>cela</i> : 46,5	<i>desdeny</i> : 12,12
<i>ela</i> : 46,8	<i>empeny</i> : 12,10; 22,9
<i>Marcella</i> : 46,1	<i>greny</i> : 22,12
<i>vela</i> (S): 46,4	<i>seny</i> : 12,9; 22,14
endrə	ermə
<i>cendra</i> : 70,1	<i>doler-me</i> : 66,14
<i>comprendre</i> : 70,3	<i>inerm</i> : 66,11
<i>defendre</i> : 70,6	ern
<i>fendre</i> : 70,8	<i>etern</i> : 16,13
enə	<i>hivern</i> : 16,14
<i>balquena</i> : 51,6	ernə
<i>obscena</i> : 51,7	<i>caverna</i> : 50,11
<i>plena</i> : 51,3	<i>eterna</i> : 50,14
<i>sirena</i> : 51,2	<i>hodierna</i> : 50,10
enəs	errə
<i>anomenes</i> : 50,8	<i>erra</i> : 36,7
<i>Atenes</i> : 50,1	<i>ferre</i> : 36,3
<i>menes</i> (S): 50,5	<i>serra</i> (S): 36,6
<i>rehenes</i> : 50,4	<i>terra</i> : 36,2
ensə	ers
<i>acollença</i> : 9,2	<i>advers</i> : 4,5; 6,7
<i>agença</i> : 9,6	<i>coberts</i> : 6,3
<i>aparença</i> : 9,7; 40,9	<i>incerts</i> : 4,8
<i>avença</i> : 42,12	<i>oberts</i> : 4,1
<i>Complaença</i> : 39,13	<i>univers</i> : 6,6
<i>coneixença</i> : 39,9; 40,12	<i>verds</i> : 4,4; 6,2
<i>defensa</i> (S): 35,8	ertə
<i>desparença</i> : 49,10	<i>alerta</i> (S): 24,13
<i>incontinença</i> : 49,9	<i>coberta</i> : 24,9; 41,5
<i>Jovença</i> : 35,1	<i>incerta</i> : 24,11; 41,4; 45,11
<i>ofensa</i> : 35,5	<i>inerta</i> : 41,1
<i>pensa</i> (V): 35,4	<i>oberta</i> : 41,8; 45,12
<i>remença</i> : 9,3	ertəs
<i>semença</i> : 42,11	<i>desertes</i> : 5,2
<i>tensa</i> (A): 39,12	<i>incertes</i> : 5,7

- inertes*: 5,3
obertes: 5,6
 es
cortès: 46,6
devers: 46,3
gallès: 46,2
pres: 46,7
 et
fred: 10,10
set (S): 10,12
vinyet: 10,9
 ezə
devesa: 25,13
mesa: 25,11
 ezə
enveja (S): 45,4
flaqueja: 45,5
Osseja: 45,8
veleja: 45,1
 i
camí: 41,7; 48,12
carmí: 48,11; 57,10
compartir: 32,13
destí: 49,11
Diví: 15,12
enclí: 15,10
gaudir: 32,9
hialí: 60,14
jardí: 41,2
mi: 15,9
morir: 41,6
o-í: 57,9
partir: 49,13
qui: 56,12
setí: 60,12
tremir: 32,10
vi: 41,3; 56,9
 ibə
aspriva: 26,3
aviva: 26,1
captiva (A): 26,5
 captiva (V): 68,11
riba: 26,7; 68,12
 ibrəs
fibres: 14,11
llibres: 14,14
 idə
eixida: 67,14
mentida: 67,11
 iə
argenteria: 30,14
desvia: 19,5
dia: 24,10
fantasia (S): 19,4
Follia: 19,1
guia (S): 19,8
malenconia: 24,12
masia: 24,14
metgia: 30,9
pedreria: 30,10
 igə
antiga: 26,13
auriga: 26,11
relliga: 26,14
 ignə
digne: 51,5
indigna (A): 36,12
insigne: 36,11; 51,1
maligne: 51,4
signa: 36,13
signe: 36,9/ *Signe*: 51,8
 ignəs
cignes: 2,14
dignes: 2,12
signes: 2,10
 iks
Ics: 60,11
antics: 60,13
 iktə
aflicta: 12,14
convicte: 25,4
dicta: 25,5

- estricte*: 25,1
ficte: 12,11; 25,8
 il
asil: 69,10
fil: 35,2
hostil: 35,3
humil: 36,6
mil: 35,7; 69,9
vil: 69,12
 ilə
cabila: 47,5
Camilla: 47,4
vigila: 47,8
vila: 47,1
 im
prim: 52,12
ruixim: 52,11
 ims
cims: 35,14
llims: 35,11
tims: 35,9
 inə
benzina: 59,8
cabina: 59,5
cortina: 34,5
divina: 34,8
llustrina: 34,1
purpurina: 59,4
sordina: 34,4
vitrina: 59,1
 inəs
afines: 8,12
codines: 8,14
 ins
confins: 62,13
jardins: 62,10
 ir
consir (V): 15,2
elixir: 15,3
gir: 15,7
llir: 33,14
- menbir*: 33,11
mir: 15,6; 33,10
 is
bis: 54,13
callís: 67,2
compromís: 10,13
encís: 22,4
feliç: 19,4
imprecís: 14,12; 40,10
indecís: 54,6
llis: 22,5; 54,10
Narcís: 54,4; 54,8; 54,14
pallís: 67,6
Paradís: 40,13
pendís: 67,8
precís: 54,2
submís: 14,13; 22,8; 67,4
vestirs: 22,1
 istəs
ametistes: 34,12
futuristes: 34,14
pistes: 34,9
 it
brogit: 49,11
delit: 55,6
despit: 49,4
dit (A): 55,2
Nit: 49,8/ *nit*: 55,7
oblit: 49,5
pit: 55,3
 itə
invita: 46,13
semita: 46,10
 its
florits: 6,11
humits: 6,14
nits: 6,10
 iw
diu: 6,5
esquinu: 10,11
riu (S): 6,1; 10,14

- soliu*: 6,4
viu (V): 6,8; 10,13
 o
braó: 27,3
claror: 27,6
dolor: 11,12; 27,2
horitzó: 17,12
llangor: 11,11
Raó: 27,7
senyor: 11,9
só: 17,9
 okə
boca: 19,10
evoca: 19,12
 olsə
dolça: 52,9
molsa: 52,10
 oł
boll: 42,7
clofoll: 42,6
 ołs
folls: 57,7
genolls: 57,6
 ombə
bomba: 58,6
rombe: 58,3
tomba (S): 58,8
tomba (V): 58,1
 on
abscon: 15,5
difon: 15,8
són: 15,1
pregon: 15,4
 ons
fons: 53,1; 61,12
mons: 61,13
pregons (A): 53,4; 61,10
racons: 53,5
tions: 53,8
 or
amor: 16,4
- ignor*: 16,1
llor: 16,8
motor: 16,5
 orə
honora: 66,13
tenora: 66,10
 orn
adorn: 47,9
born: 47,12; 62,2
botorn: 47,11
contorn: 62,8
Jorn: 62,4
torn: 62,6
 orrə
borra: 55,1
morra: 55,8
salmorra: 55,5
sorra: 55,4
 os
caçadors: 20,8
clarors: 20,5
colors: 17,7
fantasiós: 3,4
febrós: 20,4
lluors: 3,5
miseriós: 17,6
plorós: 17,4
riallós: 20,1
rigorós: 3,8
vagarós: 17,1
vigorós: 3,1
 oskə
embosca: 7,7
fosca: 7,2; 62,9
llosca: 7,6
tosca: 7,3; 62,14
 ot
bot: 9,10
mot: 9,11
 ots
brots: 10,3

<i>llots</i> : 10,2	<i>sol</i> (A): 63,2
<i>mots</i> : 10,6	<i>sol</i> (S): 4,9; 55,11
<i>tots</i> : 10,7	<i>vol</i> (V): 4,13; 63,3
ozə	olə
<i>avetosa</i> : 44,9	<i>assola</i> : 65,5
<i>borrosa</i> : 44,13	<i>erola</i> : 65,1
<i>confosa</i> : 8,3	<i>mola</i> : 65,4
<i>frondosa</i> : 8,7	<i>platjola</i> : 9,9; 65,8
<i>melicosa</i> : 44,10	<i>sola</i> (A): 9,11
<i>pinosa</i> : 8,6	om
<i>sutjosa</i> : 8,2	<i>com</i> : 31,8
<i>tremosa</i> : 44,14	<i>hom</i> : 31,1
ozəs	<i>nom</i> : 31,4; 70,9/ <i>Nom</i> : 70,14
<i>amoroses</i> : 11,5	<i>tocom</i> : 31,5
<i>borroses</i> : 7,11	or(t)
<i>generoses</i> : 11,8	<i>cor</i> : 41,12
<i>ombroses</i> : 7,8	<i>conhort</i> : 16,12
<i>remoroses</i> : 11,1	<i>esport</i> : 58,9
<i>tremoloses</i> : 11,4	<i>estort</i> : 58,13
obrə	<i>fort</i> : 58,12
<i>calçobre</i> : 67,1	<i>mort</i> (A): 41,11
<i>obre</i> : 67,5	<i>port</i> : 58,10
<i>pobre</i> : 67,3	<i>sort</i> : 16,11
<i>sobra</i> (V): 67,7	ors
ojt	<i>cors</i> : 3,3
<i>Freud</i> : 59,12	<i>esforç</i> : 3,2
<i>introit</i> : 59,9	<i>morts</i> : 3,6
ok	<i>tors</i> : 3,7
<i>foc</i> : 18,10	orsə
<i>joc</i> : 18,12	<i>corsa</i> : 12,1
<i>lloc</i> : 18,9	<i>estòrcer</i> : 12,5
<i>moc</i> : 18,13	<i>força</i> : 12,4
oks	<i>orsa</i> : 12,8
<i>grocs</i> : 35,10	ortə
<i>heterodox</i> : 35,12	<i>conforta</i> : 8,4
<i>jocs</i> : 35,13	<i>emporta</i> : 8,1; 60,6
ol	<i>forta</i> : 70,13
<i>consol</i> : 63,6	<i>morta</i> : 8,5; 60,7; 70,10
<i>crol</i> : 55,10	<i>porta</i> (S): 8,8; 60,2
<i>dol</i> (V): 63,7	<i>torta</i> : 60,3
<i>mol</i> : 4,11	

os	<i>ruda</i> : 66,4
<i>clos</i> : 13,12; 37,1; 40,5; 61,2	uə
<i>flors</i> : 13,14; 37,4; 40,8; 61,4	<i>afua</i> : 44,1
<i>plors</i> : 13,11; 37,5; 40,4; 61,8	<i>crua</i> : 44,4
<i>reclòs</i> : 13,9; 37,8	<i>grua</i> (V): 44,8
<i>repòs</i> : 40,1	<i>nua</i> : 44,5
<i>ròs</i> : 61,6	uɫ
osi	<i>acull</i> : 25,12
<i>cossi</i> : 60,12	<i>ull</i> : 25,9
<i>oci</i> : 60,9	uɫə
ostə	<i>cogulla</i> : 52,8
<i>acosta</i> : 56,1	<i>fulla</i> : 52,4
<i>aposta</i> (V): 56,8	<i>mulla</i> : 52,1; 52,5
<i>costa</i> (S): 56,5	uɫəs
<i>hoste</i> : 56,4	<i>desfulles</i> : 49,2
ozə	<i>despelles</i> (S): 49,6
<i>closa</i> : 23,11; 32,4	<i>embulles</i> : 49,7
<i>cosa</i> : 32,5	<i>mulles</i> : 49,3
<i>llosa</i> : 32,8	uɫs
<i>reposa</i> : 23,10; 32,2	<i>brulls</i> : 40,11
<i>rosa</i> : 23,14	<i>embrulls</i> : 53,10
ozəs	<i>traïlls</i> : 53,13
<i>closes</i> : 19,11	<i>ulls</i> : 53,11
<i>lloses</i> : 19,9	um
u	<i>costum</i> : 22,11
<i>cad'u</i> : 59,10	<i>perfum</i> : 22,13
<i>cru</i> : 25,10; 61,3	<i>volum</i> : 22,10
<i>dur</i> (A): 31,13; 61,1	unə
<i>dur</i> (V): 56,13	<i>comuna</i> : 9,4
<i>hindú</i> : 61,5	<i>duna</i> : 9,1
<i>Neptú</i> : 55,12	<i>fortuna</i> : 9,8
<i>ningú</i> : 61,7	<i>lluna</i> : 9,5
<i>nu</i> : 28,11; 31,9; 55,13; 56,10	unəs
<i>segur</i> : 31,10; 59,11	<i>comunes</i> : 48,1
<i>tabú</i> : 59,14	<i>dunes</i> : 48,5
<i>Tu</i> : 25,14/ <i>tu</i> : 28,9	<i>immunes</i> : 48,1
<i>U</i> : 31,14/ <i>u</i> : 59,13	<i>runes</i> : 48,8
udə	untə
<i>buda</i> : 66,8	<i>ajunta</i> : 32,3
<i>muda</i> (V): 66,5	<i>munta</i> : 32,6
<i>perduda</i> : 66,1	<i>pregunta</i> (S): 32,7

<i>punta</i> : 32,1	<i>URSS</i> : 56,6
up	us
<i>ajup</i> : 60,4	<i>bus</i> : 46,12
<i>cub</i> : 60,5	<i>clus</i> : 15,14
<i>cup</i> : 60,1	<i>confús</i> : 4,3; 15,11
<i>tub</i> : 60,8	<i>cuguç</i> : 46,14
ur	<i>durs</i> : 4,6; 15,13
<i>impur</i> : 38,11	<i>Lladurs</i> : 4,7
<i>mur</i> : 38,12	<i>segurs</i> : 4,2
urə	ust
<i>atura</i> (V): 37,9	<i>ajust</i> : 12,6
<i>aventura</i> : 5,1; 36,5; 41,10	<i>august</i> : 12,2
<i>captura</i> (S): 37,11; 39,5; 41,14	<i>fust</i> : 12,3
<i>clausura</i> : 39,1	<i>gust</i> : 12,7
<i>dura</i> (V): 18,4	ustə
<i>estructura</i> : 36,5	<i>adusta</i> : 44,12
<i>figura</i> (S): 5,8	<i>vetusta</i> : 44,11
<i>futura</i> : 18,8; 36,8	ut
<i>impostura</i> : 36,1	<i>astut</i> : 14,7
<i>impura</i> : 39,3	<i>eixut</i> : 53,9
<i>Natura</i> : 18,1/ <i>natura</i> : 24,4; 37,12	<i>endut</i> : 14,6
<i>obscura</i> : 18,14	<i>forçut</i> : 57,3
<i>pastura</i> (S): 18,5; 24,5	<i>geperut</i> : 57,2
<i>pintura</i> : 5,4; 24,1	<i>incertitud</i> : 27,12
<i>segura</i> : 39,7	<i>inquietud</i> : 14,2
<i>sepultura</i> : 5,5	<i>llagut</i> : 27,14
<i>usura</i> : 18,11	<i>minut</i> : 53,13
<i>ventura</i> : 24,8	<i>panxut</i> : 53,12
urs	<i>traüt</i> : 27,9
<i>curs</i> : 56,3	<i>Virtut</i> : 14,3
<i>curts</i> : 56,2	uts
<i>llurs</i> : 20,10	<i>astuts</i> : 1,4
<i>murs</i> : 20,12	<i>mutts</i> : 1,6
<i>obscurts</i> : 20,9; 56,7	<i>retuts</i> : 1,8
<i>purs</i> : 20,13	<i>solituds</i> : 1,2

RESUM ESTADÍSTIC

Nombre total de versos	980
Nombre total de consonàncies	163
Mitjana de consonàncies per poema	2'3
Mitjana de versos per consonància	6
Consonàncies que no es repeteixen	102
Consonàncies repetides en 2 poemes	31
Consonàncies repetides en 3 poemes	14
Consonàncies repetides en 4 poemes	5
Consonàncies repetides en més de 4 poemes	11
Nombre total de paraules en rima	832
Paraules que no es repeteixen	724
Paraules repetides en 2 versos	90
Paraules repetides en 3 versos	14
Paraules repetides en 4 versos	6
Paraules repetides en més de 4 versos	2

CASOS PARTICULARS

«solell» (47,3) apareix rimant en /e/. El *DCVB* transcriu aquesta paraula amb /ɛ/ per al dialecte oriental i el barceloní; el *DOP* i el *DR* en discrepen i les transcriuen de forma congruent amb aquestes rimes. És un cas típic de pronúncia vacil·lant.

«llor» (16,8) apareix rimant en /o/. Tant el *DCVB* com el *DOP* i el *DR* indiquen que aquesta rima és errònia.

«embosca» (7,7) també rima en /o/. Si fem derivar la seva pronúncia de la forma primitiva «bosc», el timbre és equivocat. Aquesta rima, però, es podria justificar per la seva raresa i la dificultat de trobar-ne la consonància adequada.

«Marcel·la» (46,1) i «Camil·la» (47,4) rimen cadascuna amb altres tres paraules amb /l/ simple, malgrat que són geminades. No és clar fins a quin punt es poden combinar les dues modalitats en una sola consonància. En tot cas, sembla que l'autor considerava que els dos antropònims es pronuncien amb /l/ simple, i la seva geminació és una

esmena posterior. Tanmateix, a l'edició de 1985 es restitueix la /l/ simple.

Els finals en /lt/ i en /l/ s'assimilen en una sola consonància en tots els casos, d'acord amb la pronúncia habitual del barceloní recollida pel *DCVB* i el *DOP* (sonets 29, 68 i 69).

Els finals en /rt/ i en /r/ també s'assimilen en la major part dels casos (sonets 3, 4, 6, 10, 21, 33, 41 i 56), però el final en /rt/ també es pot presentar en exclusiva (sonets 16 i 58). En aquestes assimilacions la consonància perfecta és més dubtosa, ja que el barceloní (almenys en la pronúncia més acurada, testimoniada pel *DCVB* i el *DOP*) sol distingir les dues terminacions, i en algunes paraules incloses en rima, com és el cas d'«arç» (10,4) i «arts» (10,5) o «curts» (56,2) i «curs» (56,3), la distinció té valor fonemàtic.

CONCLUSIONS

La riquesa lèxica dels versos es reflecteix en els finals: la immensa majoria de paraules en rima (724 sobre 832) només apareixen una vegada en aquesta posició. Tanmateix, les paraules que es repeteixen més («novell», «indolent», «clos»...) no es pot dir que siguin semànticament significatives en tant que portadores d'una idea poètica. Les excepcions, en aquest sentit, serien «mal» (repetida quatre vegades) i «ment» (sis vegades, la més repetida). Evidentment, un inventari general del lèxic seria més útil que no pas el rimari per a un estudi estilístic que, tanmateix, excediria els nostres propòsits.

També és notable la varietat pel que fa al nombre de consonàncies, de manera que arriba a una mitjana de 2'3 per poema i de 6 versos per consonància. Naturalment, les més repetides i les que impliquen més paraules són les més habituals en la llengua, però això no representa cap demèrit quant a l'habilitat versificadora de l'autor, que, tot i que no és un rimador contumaç, es reserva algunes sorpreses pròpies del «trobar ric». Com a exemple podem adduir el sonet 3, que en els quartets juga amb dues rimes de vegades homògrafes i indestriables per al qui no tingui en compte el sistema fonè-

tic del català. I això quan no feia gaire que molts poetes rimaven per la vista.

CORRESPONDÈNCIES

1. Sol, i de dol, i amb vetusta gonella (6:1)
2. Oh! Si prudent i amb paraula lleugera (21:3)
3. Saber narrar el llenguatge vigorós (19:2)
4. Entre negrors veig mil camins oberts (21:1)
5. Bru i descofat, i descalç, d'aventura (21:4)
6. No pas irós, ni trist, si dellà el riu (25:1)
7. Em plau, d'atzar, d'errar per les muralles (27:2)
8. Jo tem la nit, però la nit m'emporta (24:2)
9. Ver és —em dic quan soliu per la duna (28:1)
10. Amb ulls carnals opòs núvols i mars (13:1)
11. Per clares fonts i forests remoroses (20:2)
12. Si en cru matí naveguem en mar corsa (13:3)
13. Com el pilot que força els governalls (19:1)
14. Com el macip errabund per les aules (13:4)
15. Quatre colors aparien el món (14:1)
16. No crec perir puix que el traspàs ignor (16:1)
17. No cerc ni am aquell qui, vagarós (34:1)
18. És per la ment que se m'obre Natura (12:1)
19. Si pogués acordar Raó i Follia (23:3)
20. Al sol eixit, en dia riallós (13:2)
21. On són, oh mar, els déus i llurs imatges (33:2)
22. Si planen a l'esguard els bells vestirs (26:1)
23. Si de noiet delia l'hora malva (5:1)
24. Si de minyó em plaïa la pintura (21:5)
25. En tendre prat gaudir el paisatge estricte (31:2)
26. Fuig el real, però la sang m'aviva (3:1)
27. Si en golf d'argent el cor és l'insurrecte (26:3)
28. —La nit, diem; i el cor comú batega (23:2)
29. Si en el camí perdut entre gatsaules (2:1)
30. Quin mar fullós quan bufa el foranell (22:2)

31. Si llibertat està en coratge d'hom (15:1)
32. Seguir, de nit, la mar, de punta a punta (8:1)
33. No ets Proteu però Un Tal t'escriidassa (25:3)
34. Ah!, si amb levites de verda llustrina (26:4)
35. Tots som illencs en Terra de Jovença (22:1)
36. No pas l'atzar ni tampoc la impostura (18:1)
37. Entre els morats i l'ocre, en carrer clos (20:1)
38. En port travat ets l'algosa clapera (16:2)
39. A tu, reflex d'un altre tu en clausura (5:2)
40. A quin abís tots dos, a quin repòs (30:1)
41. Com és la carn, guanyat el goig, d'inerta (32:1)
42. Qui em viu amb tu amb joia inseparable (36:1)
43. Vinguen els rems que só d'estirp romeva (13:5)
44. Com vols d'ocell en cels d'abril, afur (15:3)
45. Jo sóc aquell que en mar advers veleja (33:3)
46. Entre el cordam mira la mar, Marcel·la (24:1)
47. Tirem ençà, vers el cap de la vila (11:1)
48. *Caramenut! Canut!*, criden, immunes (15:2)
49. Bufeu, vents seculars, —oh quin brogit (17:1)
50. Fútil joc: dius, i te'n rius, que ets d'Atenes (25:2)
51. Jo só l'apòcrif que tu creus insigne! (19:3)
52. Sota les voltes diu Marta que es mulla (16:3)
53. Alcem la mà si els murs són blancs! (Al fons (26:2)
54. Balleu peus nus a l'alba nova (I ella (1:1)
55. El negre i el carmí! Sí, sóc de borra (29:1)
56. Au, Filomena, que la mar s'acosta! (30:2)
57. Fugiré carrer enllà, o-í! Finestra (35:1)
58. Porta les xifres ben altes! I tomba (9:1)
59. Corren els trens d'estiu sota vitrina (27:1)
60. Nus i florits premem dins l'ample cup! (31:1)
61. Feu, Senyor Déu, el meu treball més dur (4:1)
62. Miser i trist apregon la tenebra (7:1)
63. Això és ver i no. El cor encén (21:2)
64. Colc, Senyor Déu, la Figura Carnal (23:1)
65. A l'erm obac bastim casal i erola (26:5)
66. A quin bivac en planella perduda (30:3)

67. Cerc el que lluu entre pedra i calçobre (2:2)
68. A l'endeví vaig per falsa drecera (33:1)
69. Si el cel és alt, i tan alt, i més alt (14:2)
70. Les mans en creu i el front signat amb cendra (10:1)

JORDI PARRAMON I BLASCO